

Julkaisuvapaa 3.9.2023 kello 11.30

Piispa Mari Parkkisen saarna Mikkelin hiippakunnan piispan vihkimysmessussa 3.9.2023

Evankeliumista Matteuksen mukaan, luvusta 5

Jeesus sanoi:

"Teille on opetettu: 'Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihamiestäsi.' Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihamiehiänne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta, jotta olisitte taivaallisen Isänne lapsia. Hän antaa aurinkonsa nousta niin hyvälle kuin pahoille ja lähettää sateen niin hurskaille kuin jumalattomille. Jos te rakastatte niitä, jotka rakastavat teitä, minkä palkan te siitä ansaitsette? Eivätkö publikaanitkin tee niin? Jos te tervehditte vain ystäviänne, mitä erinomaista siinä on? Eivätkö pakanatkin tee niin? Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen."

"--- tunnen elävästi todeksi Paavalin sanan, että piispaksi tultaessa tullaan jaloön virkaan. Erityisesti itäisen hiippakunnan piispanvirka on jalo virka siinä, että sen hoitamiseen nykyisinä vuosina on kätketty poikkeuksellisen runsaasti sekä vaivannäön että rohkaistumisen ja siunauksen saamisen tilaisuutta." (Osmo Alaja: Anteeksi, kuka olikaan Ilmari Salomies, s 100, piispa Seppo Häkkisen kiitospuhe kirkkoherroille 23.8.2023).

Näin piispa Ilmari Salomies kuvasi tuntojaan piispan tehtävästä vuonna 1943. Piispa Salomies oli viides Mikkelin hiippakunnan piispojen ketjussa. Yhteys menneisiin piispoihiin säilyy myös tänään, kun tuohon ketjuun liitetään uusi palanen.

Kirkkovuodessa vietämme tänään lähimmäisen sunnuntaita. Tämä sunnuntai muistuttaa, miten meidän tulisi kohdella toisiamme elämän keskellä: rakentaa yhteyttä sinne missä sitä ei ole, kantaa kortta kekoon yhteiseksi hyväksi ja tukea horjuvia elämän askeleita.

Kun me annamme omastamme, niin me myös saamme. Mutta tämän päivän Raamatun kohta vaatii meiltä enemmän. 1) Se vaatii, että teemme hyviä tekoja silloinkin, kun se ei sovi omaan pirtaamme. 2) Se vaatii, että rakennamme siltoja, vaikka itselle olisi mieluisampaa rakentaa raja-aitoja ja 3) Se vaatii, että autamme apua tarvitsevia, silloinkin kun emme itse olisi siihen valmiita.

Tänä päivänä, kun Euroopassa riehuu sota, kotimaassa yhteiskunnallisessa keskustelussa äänenpainot kovenevat ja kirkossammekin raja-aidat tuntuvat nousevan, tuo Jeesuksen kysymys: Jos te tervehditte vain ystäviänne, mitä erinomaista siinä on?, on äärimmäisen tärkeä ja osuu suoraan asenteisiimme. Jeesus siis kysyy, mitä hienoa siinä muka on, että huudellaan vain omasta kuplasta käsin?

Jeesuksen kysymys sisältää itsessään jo vastauksen sekä oletuksen, että taustalla on erilaisia ryhmiä ja yhteisöjä, mutta yhteys niiden välillä on kadonnut. On päässyt syntymään me ja ne.

Ihminen on luotu olemaan yhteydessä. Kristinuskon ydin on yhteys Jumalaan ja yhteys toisiimme. Ihmisen sielussa on Jumalan kokoinen aukko. Kirkkoisä Augustinuksen tutut sanat: Sieluni on levoton, kunnes se sinussa (Jumalassa) löytää levon, kuvaavat sielun rauhaa, joka Jumalassa on. Sellaista yhteyttä ihminen kaipaa ja etsii.

Mutta yhtä lailla kristinuskon ytimessä on yhteys toisiimme, lähimmäisiimme. Moni tietää miten kipeää yhteyden katkeaminen voi olla. Sisintä kalvaa. Pandemia ja yhteiskunnassa leviävä yksinäisyys muistuttavat siitä, että kaipaamme yhteyttä toiseen ihmiseen. Sitä, että tulisi nähdä, kohdata, rakastetuksikin. Sellaisen yhteyden kaipaus on meissä jokaisessa.

Usko *koetaan* usein hyvin yksityiseksi, mutta uskoa *eletään* yhteisössä. Ei ole toista ilman toista. Kristilliseen elämään kuuluvat erottamattomasti yhteys Jumalaan ja yhteys toisiimme.

Menneisiin sukupolviin meidät yhdistävät nuo upeat Antti Salmenlinnan lasimaalaukset. Vasemmanpuoleinen lasimaalaus kertoo luovutetun Karjalan ja Viipurin aikaisen hiippakuntamme historiaa. Paavali Juusten oli hiippakuntamme ensimmäinen piispa ja elantoa hankittiin muun muassa peltotöistä ja Enson tehtailla. Mutta toki kuvat kertovat myös yhteyden katkeamisesta ja yhteyden katkeaminen tekee aina kipeää.

Kirkko on paikka, johon usein hakeudutaan kriisin keskellä etsimään turvaa, lohtua ja toivoa. Tänne mahtuvat jokaisen oman elämän ilot ja surut ja tänne mahtuvat yhdessä koetut ilot ja kriisit. Tänne saa tulla väsyneenä, uupuneena, elämän satuttamana Jumalan rakkauden haavahoitoon. Jokainen on tervetullut. Aivan kuten nuo kuvat kertovat: yhdessä täällä eletään, kannetaan toistemme taakkoja ja toivottavasti rakennetaan yhteyttä sinne, missä sitä ei ole.

Yhteys toisiimme ja Jumalaan syntyy armon ja rakkauden kautta. Nimenomaan Jumalan armon ja rakkauden kautta. Jos ihminen saisi päättää rakkaudesta, armosta puhumattakaan, niin pelkään, että herkästi sitä saisivat vain ne omaan kuplaan kuuluvat. Siksikin tuo Jeesuksen esittämä kysymys on tärkeä.

Jeesus oli elämällään ja opetuksellaan esimerkkinä Jumalan rakkaudesta, joka ylittää kaikki rajat. Kristinuskon on perusluonteeltaan ulospäinsuuntautuvaa ja rajat rikkovaa. Se toteutui jo luomisessa sekä Jeesuksen syntymässä. Taivas tuli julki maailmassa.

Kristinuskon myös levisi aikoinaan muun muassa siitä syystä, että se ylitti kaikki raja-aidat: yhteiskuntaluokat, sukupuoliroolit, kielimuurit jne. Jumalan armon sanoma ei koskaan suostu suljetuksi yhteen laatikkoon. Jumalan Pyhä Henki etsii yhteyttä ja tapoja kohdata ihminen. Silloinkin kun me ihmiset syystä tai toisesta haluaisimme sitä rajoittaa.

Jeesuksen vastaus omaan kysymykseensä ei päästä meitä helpolla: Olkaa täydellisiä niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen. Miten olla yhtä täydellinen kuin Jumala? Siihen emme koskaan yllä ja Jumala meitä siltä harhalta varjeloon, mutta miten voisimme olla edes hieman Jumalan kaltaisia?

Ihminen ei voi määrittää Jumalaa. Jumala vastaa kysyjille, että Hän on kuka Hän on (2. Moos. 3:14). Jumala määrittää itse itsensä ja siihen on ihmisen tyytyminen. Mutta Raamattu kyllä kertoo meille Jumalasta. Johannes kirjoittaa näin: Rakkaat ystävät, rakastakaamme toisiamme, sillä rakkaus on Jumalasta. Jokainen, joka rakastaa, on

syntynyt Jumalasta ja tuntee Jumalan. Joka ei rakasta, ei ole oppinut tuntemaan Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus. (1. Joh. 4:7-8). Eli jos kykenet tuntemaan rakkautta, niin tunnet myös Jumalan. Ja rakkaudessa, Hänen kauttaan syntyy yhteys.

Jumalan rakkaus on sieluun asti käyvää, elämää muuttavaa rakkautta. Kun Jumalan rakkaus koskettaa sielua ja sydäntä, se väistämättä jatkaa matkaa myös eteenpäin. Siksi Jumalan rakkauden tulee näkyä myös teoissa. Jeesus odottaa meiltä, että emme elä itsekeskeisesti omassa kuplassamme, vaan etsimme aktiivisesti yhteyttä, pidämme huolta siitä, että äänenpainot eivät enää kovene, rakennamme yhteistä yhteiskuntaamme ja kirkkoamme. Kokonaisuus rakentuu eri näkökulmista ja Jumalan täydellisyyteen tarvitaan meitä kaikkia. Voisiko olla niin, että yhdessä ilmennämme Jumalan täydellistä rakkautta?

Kirkon *ykseys* on Kristus, mutta *yhteys* on myös meidän vastuullamme. Yhteys rakentuu keskinäisestä kunnioituksesta, siitä, että katsomme silmiin, kohtaamme toinen toisemme, autamme apua tarvitsevia ja rakennamme enemmän kuin revimme. Toivon, että heräämme huomaamaan yhteyden tärkeyden omassa elämässämme, yhteiskunnassa ja kirkossakin.

Tänään minut vihitään Mikkelin hiippakunnan piispaksi. Olen yksi osa piispojen ketjussa. Omalta osaltani haluan rakentaa yhteyttä viran hoidossa piispa Salomiehen tavoin, *vaivannäön, rohkaistumisen ja siunausten saamisen kera*. Uskon, että yhdessä me pystymme rakentamaan tällaista yhteyttä ja sen rakentamiseen kutsutaan meitä kaikkia.

Tuohon vanhaan, vuodelta 1935 olevaan piispankaapuun on kirjailtu Paavali Juustenin Suomen piispainkronikan alkusanat latinaksi. Suomeksi teksti kuuluu: "Herramme Jeesuksen Kristuksen lunastustyön perusteella olemme taivaallisen elämän perillisiä." ("Per redemptionem Domini nostri Jesu / Christi haeredes vitae coelestis.")

Yhteys syntyy Jeesuksen lunastustyön kautta ja yhdessä me olemme taivaallisen elämän perillisiä.